

**VILHELMINA
KOMMUN**

VUALTJEREN TJÆLTE

Finanspolicy

Vilhelmina kommun

Kommunfullmäktige ÅÅ-MM-DD

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehåll.....	2
1. Finanspolicyns syfte	3
2. Finansverksamhetens mål.....	3
3. Organisation och ansvarsfördelning	3
4. Likviditetsförvaltning	5
5. Kapitalförvaltning.....	6
6. Upplåning	8
7. Borgen.....	9
8. Rapportering och uppföljning	10

1. Finanspolicyens syfte

Denna Finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom Vilhelmina Kommun och de kommunalägda bolagen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Finanspolicyen har som syfte att: 1) fastställa finansverksamhetens mål, 2) fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten skall organiseras, 3) fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten, samt 4) fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

Finanspolicyen har som syfte att säkerställa en lagenlig, effektiv och transparent hantering av kommunenkonsernens finanser. Policyen identifierar vilka finansiella risker som kommunen är exponerad mot och hur dessa risker ska mitigeras. Finanspolicyen ska även fastställa finansverksamhetens mål, fastställa roller och ansvar inom finansverksamheten, samt fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

2. Finansverksamhetens mål

Finansverksamheten har som mål att:

1. Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort- och långsikt.
2. Inom finanspolicyens ramar och riktlinjer minimera räntekostnaderna
3. Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll och minimerat risktagande
4. Finansverksamheten ska bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning, kommunal rätt samt EU-rättsliga principer.

3. Organisation och ansvarsfördelning

För att hantera konsernens ekonomi effektivt skall kommunen, på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de enheter som ingår i konsernkoncernen. I konsernkoncernen inbegrips i detta sammanhang de hel- och delägda företag där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande.

Genom att samordna finansiell verksamhet hos kommunen och dess bolag kan stora fördelar uppnås. Detta gäller för såväl in- och utlåning som kassaflöden. Genom att använda konsernkoncernens internbank kan konsernens upplånings- och placeringsbehov matchas mot varandra med positivt utfall för samtliga parter.

De kommunägda företagen förutsätts därför utnyttja konsernsamordningen och förbinda sig att göra sina medelstransaktioner via konsernkontot. Villkor för placeringar och upplåning via kommunen skall vara marknadsmässiga. Kan inte kommunen erbjuda villkor motsvarande externt alternativ medges i förekommande fall placeringar utanför kommunen. Den finansiella samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy och genom ägardirektiv.

Ansvar för kommunkoncernens finansfunktion fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, de helägda bolagen samt finansförvaltningen, som utgör Vilhelmina kommuns ekonomiavdelning.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges ansvar består i att besluta om övergripande riktlinjer och policy för kommunen och de kommunala bolagen. Kommunfullmäktige beslutar om finansiella mål samt ramar för kommunens upplåning. Kommunfullmäktige har också som ansvar att fastställa koncernintern kreditlimit till de kommunalägda bolagen. Kommunfullmäktige beslutar om beloppsramar och villkor för borgen till kommunens bolag.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens förvaltning av likvidamedel. Kommunstyrelsen beslutar om upplåning inom ramen för kommunfullmäktiges delegation och beslutar om externt förvaltningsuppdrag. Kommunstyrelsen ansvarar för förvaltning av donationsmedel. Kommunstyrelsen ansvarar även att säkerställa en god intern kontroll av den operativa finansverksamheten samt tillse att kommunens finanspolicy efterlevs.

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen, som utgör Vilhelmina Kommuns ekonomiavdelning, ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av den finansiella verksamheten. Finansförvaltningen har till uppgift att svara för övergripande samordning av kommunkoncernens finansiella verksamhet, bevaka utvecklingen inom de finansiella marknaderna och samordna kommunkoncernens betalningsströmmar genom koncernkonto. Finansförvaltningen har också till syfte att rapportera om den finansiella ställningen och utvecklingen till kommunstyrelsen samt att initiera utvecklings- och förbättringsåtgärder av den finansiella verksamheten. Finansförvaltningen har även till uppgift att bevaka och hantera kommunkoncernens finansiella risker.

De kommunala bolagen

Kommunkoncernens bolags finansverksamhet ska förhålla sig till kommunens finanspolicy och ägardirektiv.

4. Likviditetsförvaltning

Med likviditetshandling avses matchning av in- och utbetalningar samt handring av låne- och placeringsbehov. Ekonomienheten svara för samordning, planering och förvaltning av kommunkoncernens likviditet. Likviditetshandringen sker genom koncernkonto som samtliga bolag ska vara anslutna till. Syftet med likviditetsförvaltning är att säkerställa att kommunen och de kommunalägda bolagen har en god likviditetsplanering genom god betalningsberedskap, god likviditet och att tillgången på likvida medel alltid är tillräckligt.

Tillgängliga likvidamedel definieras som:

- Banktillgodohavande
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

Betalningsberedskap

Kommunen ska ha banktillgodohavanden samt ej nyttjande kreditlöften som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 dagar.

Likviditetsöverskott som inte är tillfällig, utöver den likviditet som erfordras för att upprätta ovanstående betalningsberedskap, ska användas för att amortera kommunens låneskuld.

Koncernkonto

Kommunen och de kommunalägda bolagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem. Beslut om koncernintern kreditlimit för respektive bolag, inom ramen för det gemensamma koncernkontosystemet fastställs av kommunstyrelsen.

Utlåning till kommunens företag

Utlåning till kommunens bolag grundar sig på de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutat, samt de ramar för den koncerninterna checkkrediten som kommunstyrelsen fastställt.

Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument enligt avsnittet 5. Finansförvaltning. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet inom tre bankdagar genom en försäljning

Långfristiga placeringar

Kommunens placeringar för pensionsändamål och för eventuella stiftelser (donationsfonder) som kommunstyrelsen har att förvalta ska ske långsiktigt och i enlighet med denna policy.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär risken att kommunkoncernen inte har tillräcklig likviditet för att klara löpande utbetalningar och investeringar.

Kommunstyrelsen ska i riktlinje för finansverksamheten fastställa vad som ska gälla avseende övergripande likviditetshandring, samordning av likviditetsflöden samt behov av likviditetsreserv för att hantera likviditetsrisken.

5. Kapitalförvaltning

Överskottslikviditet ska främst användas för att amortera av låneskulden, men tillfällig överskottslikviditet kan placeras.

5.1 Syfte och mål

Syftet med kapitalförvaltning är att utifrån fastställda placeringsriktlinjer uppnå en god avkastning på den del av kommunens likviditet som skall förvaltas för en längre tid. Därigenom skapas förbättrade förutsättningar att minska de långsiktiga likviditetsmässiga påfrestningar som kommer av pensionsutbetalningar eller andra stora åligganden i framtiden.

Kommunfullmäktige skall årligen, i samband med att budgeten fastställs, besluta om hur stor del av kommunens likviditet som skall avsättas för långsiktig förvaltning.

Målet med kapitalförvaltningen är att den långsiktiga avkastningen skall motsvara en real tillväxt med minst 3% per år sett över en rullande femårsperiod.

Nedan angivna placeringsregler syftar till att säkerställa att risktagandet står i proportion till den förväntade avkastningen.

5.2 Tillåtna tillgångsslag

De placeringsbara medlen får placeras i räntebärande värdepapper, svenska och utländska aktier och aktierelaterade instrument samt s.k. alternativa placeringar, samt likvida medel i svensk valuta.

5.3 Strategisk tillgångsfördelning

Procenttalen i nedanstående tabell anger lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag vid var tid får utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

Tillgångsslag	Min	Normal	Max
Aktier	10%	25%	40%
Räntebärande värdepapper	60%	75%	90%
Alternativa placeringar	0%	0%	10%
Likvida medel	0%	0%	10%

Förtydliganden:

- Placering får ske i räntebärande värdepapper utgivna i svenska kronor. I det fall investeringen görs inom ramen för fond får dessa även ha inslag av placeringar i räntebärande värdepapper utgivna i utländsk valuta.
- Aktieplaceringarna får endast ske i börsnoterade svenska och utländska aktier samt aktiefonder som står under finansinspektionens tillsyn eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet och som är noterade på reglerad marknadsplats.
- Placering får ske i värdepappersfonder vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i dessa placeringsregler och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ i EU land.

- Med alternativa placeringar avses investeringar som inte ryms inom tillgångsslagen räntebärande värdepapper eller aktier. De alternativa placeringarna indelas i följande kategorier: Hedgefonder och övriga alternativa investeringar.

5.4 Hållbarhet och etik

Förvaltaren av kapitalet ska i sin medelsförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Investeringar ska ske på ett etiskt och hållbarhetsmässigt försvarbart sätt i enlighet med denna policy.

Värderingsgrund för bedömning av investeringar är FN:s förklaring om de Mänskliga Rättigheterna, de angränsade FN-konventionerna, FN:s Global Compact, ILO:s åtta kärnkonventioner samt RIO-deklarationen om hållbar utveckling. Placering bör främst ske i bolag som på ett godtagbart sätt efterlever dessa internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Detta innebär bland annat att bolagen i sin verksamhet bör verka för goda arbetsvillkor, god arbetsmiljö, fackliga rättigheter och inte acceptera diskriminering eller barnarbete. Bolagen bör kunna visa på bra miljöprestanda i såväl strategiska beslut och riskhantering som i tillverkning och produktutbud. Därmed bör förvaltare väljas som följer FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI, Principles for Responsible Investment).

Förvaltningen ska helt undvika att investera i vapenindustrin som tillverkar kemiska vapen eller vapen enligt Convention on Certain Unconventional Weapons och i bolag vars omsättning till någon del kommer från produktion och/eller distribution av tobak, alkohol, kommersiell spelverksamhet, eller pornografi.

Förvaltningen ska arbeta för att ligga i framkant inom miljö- och klimatfrågor vilket ska genomsyra hela verksamheten. Därför ska även kapitalförvaltningen aktivt arbeta för att investera fossilfritt.

5.5 Risker

Det finns dock risker som medföljer placeringar i andra instrument än räntebärande konton.

Ränterisk

Ränterisk är en finansiell risk som är kopplad till förändringar i marknadsräntan. Om marknadsräntan går upp kan marknadsvärdet i en placering sjunka. Exponering för ränterisk uppstår om det finns räntebärande skulder i portföljen.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk vid placering av överskottslikviditet syftas med risken att kommunen inte omedelbart kan omsätta en placering på marknaden. För att minska denna risk bör kommunkoncernen enbart placera i instrument där det kan omvandlas till likvida medel inom tre bankdagar.

Kreditrisk

Kreditrisk innebär risken att kommunkoncernen inte får tillbaka sina medel på grund av att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs. Kreditrisk innebär också risken att investeringen minskar i värde på grund av förändringar i kreditkvaliteten hos utgivaren. Exempelvis om ett företags kreditbetyg sänks.

Marknadsrisk

Marknadsrisk innebär risken för en negativ effekt av marknadsvärdet på kommunens placeringar till följd av marknadsläget. Exempelvis om kommunens aktieplaceringars värde sjunker till följd av en nedgång på aktiemarknaden.

6. Upplåning

Vid upplåning och skuldförvaltning skall sådana former väljas som medger en låg risknivå och lägsta möjliga finansieringskostnader för kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetår. Kommunfullmäktige fastställer storleken av eventuella extra amorteringar i samband med beslut om årsbudget.

6.1 Riskhantering

I samband med upplåning ska nedanstående risker särskilt beaktas.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisk innebär risken att inte kunna uppfylla sina finansiella åtaganden när de förfaller, exempelvis att kommunen inte har tillräckligt med likvida medel när ett lån förfaller. För att minska finansieringsrisken ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående normportfölj.

Kapitalbindning	<1 år	1–2 år	2–3 år	4–5 år	5–6 år	6–7 år	8–9 år	9 år>
Maximalt	40%	20%	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Minimalt	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0

Finansförvaltningen skall tillförsäkra kommunen en god återbetalningsberedskap genom en väl fungerande likviditetsplanering.

Ränterisk

Ränterisk innebär risken att räntan på ett lån kommer att förändras efter att lånet har upptagits. Detta kan påverka låntagarens återbetalningsförmåga. För att mitigera ränterisken ska kommunkoncernens lånestock utformas enligt följande:

Räntebindning	<1 år	1–2 år	2–3 år	4–5 år	5–6 år	6–7 år	8–9 år	9 år>
Maximalt	45%	25%	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Minimalt	10%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0

6.2 Kommunens interna upplåning

Med intern upplåning menas uppgörelser där kommunen, mot en viss, vid varje tidpunkt, överenskommen ränta lånar pengar från kommunens bolag. Finansförvaltningen ansvarar för förvaltningen av dessa enligt avsnittet om Likviditetsförvaltning.

6.3 Upphandling

All extern upphandling skall ske på affärsmässiga grunder genom anbudsförfarande från ett representativt urval av långgivare på marknaden.

6.4 Koncernfrågor

De kommunala bolagen har det yttersta ansvaret för den egna finansieringen. Kommunens regler för upplåning bör dock vara vägledande när respektive bolag fastställer sina riktlinjer för upplåning och skuldförvaltning.

Möjligheter till samordning av upplåning som ger koncernmässiga fördelar skall alltid utnyttjas. Finansförvaltningen samordnar all upplåning med kommunal borgen och bistår i övrigt respektive bolag med råd och stöd i finansieringsfrågor.

6.5 Övriga förutsättningar

Extern upplåning i placeringssyfte är ej tillåtet.

All upplåning skall ske i svensk valuta.

Leasing skall jämföras med upplåning.

All upplåning beslutas av kommunstyrelsen.

7. Borgen

Borgen ska endast ges till bolag ingående i kommunkoncernen. Borgensåtagande och utlåning till extern part utanför kommunkoncernen ska inte förekomma. Borgensavgift och prissättning av lån ska motsvara marknadsmässiga villkor och vara transparenta.

Kommunfullmäktige beslutar om kommunal borgen i varje enskilt ärende.

8. Rapportering och uppföljning

Syftet med rapporteringen är att säkerställa att finanspolicyn efterlevs, att följa upp mot fastställda limiter samt hålla kommunstyrelse och kommunfullmäktige informerad om den finansiella situationen inom kommunkoncernen.

8.1 Rapportering till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska minst en gång per år, i samband med årsredovisningen, lämna rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym
- Skuldportföljens volym
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Kommunens borgensåtagande

8.2 Rapportering till kommunstyrelsen

Till varje kommunstyrelsesammanträde ska information över upplåning och placeringar rapporteras för godkännande. Informationen som ska delges är:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym
- Skuldportföljens volym